

10.2.2022

LÄÄKEASIOIDEN TIEKARTAN POIKKIHALLINNOLLINEN KOORDINAATIORYHMÄ

Aika ja paikka: 10.2.2022 klo 9-12, Etäyhteys

Kutsutut:

Tuula Helander, johtaja, STM, pj
Elina Asola, erityisasiantuntija, STM, vpj
Mikko Huovila, erityisasiantuntija, STM (paikalla klo 9.30 alkaen, asiakohdasta 3.)
Lauri Pelkonen, johtaja, STM
Johanna Nystedt, johtaja, Fimea
Sari Kujala, johtaja, Fimea
Hanna Koskinen, ryhmäpäällikkö, Kela
Jaana Kruuti, ylioppiisori, etuuspäällikkö, Kela
Kirsi Vainio, tuoteomistaja, Kela
Kirsti Tolonen, ylilääkäri, Valvira
Elise Pekkala, hallitusneuvos, TEM (paikalla klo 9.30 alkaen, asiakohdasta 3.)
Tuulia Hakola-Uusitalo, tutkimusjohtaja, KKV

Asiantuntijasihteerit:

Riikka Vuokko, erityisasiantuntija, STM
Anne Hautala, erityisasiantuntija, STM
Kirsi Päivänsalo, neuvotteleva virkamies, STM (paikalla klo 9.30 alkaen, asiakohdasta 3.)
Tiina Satti, lakimies, STM
Emmi Vettenranta, asiantuntija, STM
Aleksi Westerholm, suunnittelija, STM (siht.)

1. Kokouksen avaus ja osanottajien toteaminen, *Tuula Helander, STM*

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.03. Todettiin kokouksen osallistujat. Todettiin, että Aleksi Westerholm toimii kevään kokousten sihteerinä Emmi Korkalaisen siirryttyä muihin työtehtäviin. Edellisen kokouksen muistio on hyväksytty sähköpostitse.

2. Ohjaus- ja rahoitusjaoksen ajankohtaiset, *Lauri Pelkonen, STM*

• Ajankohtaiset (liite 1):

Ohjaus- ja rahoitusjaoksella on ollut kaksi kokousta edellisen koordinaatioryhmän kokouksen jälkeen, joista toinen järjestettiin sidosryhmätilaisuutena. Sidoryhmätilaisuudessa oli kaksi teemaa: 1) uusien lääkkeiden käyttöönotto ja käytöstä luopuminen ja 2) patenttisuojansa menettäneiden lääkkeiden hintakilpailu ja saatavuus. Sidoryhmätilaisuuteen kutsuttiin toimijoita teemojen mukaisesti, pl. viranomaiset, sillä he ovat edustettuina jaoksessa. Osana jaoksen työtä on nimetty selvityshenkilöksi Sinikka Rajaniemi selvittämään lääkehoidon ohjauksen kehittämistä uusissa sote-rakenteissa. Selvitystyö aloitetaan keväällä ja sen on tarkoitus olla valmis vuoden 2022 loppuun mennessä.

- **Alatyöryhmien tilanne (liite 1):**
Alatyöryhmät ovat työn etenemisen osalta eri vaiheissa.

Hintakilpailun toimivuutta käsittelevässä alatyöryhmässä työ edennyt eri teemojen pohdinnan kautta. Työ valmistunee kesän aikana.

Viitehintajärjestelmän toimivuutta käsittelevä alatyöryhmä on työssään pisimmällä. Työ kohdistuu viitehintajärjestelmän prosessiin ja sen virtaviivaistukseen. Työ valmistuu kevään aikana.

Viimeisimpänä on käynnistynyt sairaalalääkkeiden arviointiprosessia koskevan alatyöryhmän työ.

3. Tiedonhallinnan jaoksen ajankohtaiset, *Riikka Vuokko, STM*

Vuokko totesi edelliseen kokonaisuuteen viitaten, että ohjaus- ja rahoitusjaoksen sidosryhmätilaisuudessa nousseet teemat ovat vahvasti sidoksissa tiedonhallinnan jaoksen työskentelyyn, missä samoja haasteita koetetaan ratkaista tiedonhallinnan keinoin.

- **Työpakettien 1-3 ajankohtaiset (liite 2):**

Työpaketti 1, lääkityslistan toiminnallinen ja tekninen valmistelu:

Vaiheet 1-3 ovat käynnissä ja työ on edennyt. Kevään aikana edistetään toimintakuvauksia ja sanastoa. Työ etenee aikataulussa, vaikka erityisesti vaiheen 1 aikataulu on tiukka. Vaiheen 2 mahdollinen viivästyminen vielä odotettavien säädösmuutosten vuoksi voi vaikuttaa loppuvuoden työn etenemiseen ja resursointiin.

Työpaketti 2, lääketietovarannon selvityskokonaisuus:

Työ etenee aikataulussa, yhteistyössä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Tekstilunnon on sisäisessä kommentoinnissa tällä hetkellä. Tavoitteena on saada lääketietoa käytettävään, saavutettavaan ja hyödynnettävään muotoon mm. lääkkeen määräämistä ja lääkkeiden käytön ohjaamista varten. Ensivaiheessa lääketietovarannon käyttöönnotossa täytyvät ohjauksen ja viranomaisen tarpeet sekä huoltovarmuuden varmistamiseen liittyvät tiedot. Tiedonhallinnan kehittämistä ehdotetaan jatkettavaksi joko hybridi- tai keskitetyllä mallilla, hajautettu malli (nykymalli) ei tue kehittämistoimenpiteitä. Työ on tämän osalta valmistumassa maaliskuussa. Johdon näkemyksistä lääketietovarannon etenemismahdollisuuksiin käydään vielä keskusteluja. Tiedonhallinnan selkeiden, tarkoituksenmukaisesti lainsäädännössä vahvistettujen roolien ja vastuiden osalta tulee varmistaa hallintotoimenpiteillä työn jatkuvuus koskien säädösmuutoksia lääketietovarannon toteuttamisen tueksi.

Työpaketti 3, lääketiedon hyödyntämisen selvitys:

Esiselvitys on valmistumassa helmikuussa. Ensimmäinen raporttilunnon on tällä hetkellä tarkastelussa. Luonnos vastaa hyvin työn tehtävänantoa. Tulokset ovat käytettävissä maaliskuussa, ja niitä esitellään seuraavassa koordinaatioryhmän kokouksessa. Kehittämisen tiekarttaa aletaan työstää esiselvityksen valmistuttua. Tiekartta tuotetaan asiantuntijatyönä ja siinä hyödynnetään valmistuvaa esiselvitystä.

Keskustelussa nostettiin esiin, että työssä käytetty Business Model Canvas -malli on erityisen toimiva ja sitä tulisi käyttää yleisesti muidenkin kokonaisuuksien valmistelussa. Lääketietovarannon riskienhallinnassa esitetystä johdon tuesta ja tehtävävastuissa olevista kysymysmerkeistä todettiin, että ongelma on tuttu muiden valmistelukokonaisuuksienkin osalta. Lainsäädännössä olisi hyvä määritellä vastuut selvästi, muuten ei päästä sopimukseen siitä, että kuka tekee mitään. Ongelmaan vaikuttavat myös henkilöstön, erityisesti johdon, vaihtuvuus.

- **Työpaketti 4, Tiina Satti (liite 3):**

Työpakettiin 4 kuuluvassa lääkityslistan lainsäädäntötyössä on viime kuukaudet työstetty kertakirjaamisen periaatetta. Tämä periaate edellyttäisi sitä, että lääkemääräykset olisivat jatkossa juridisesti potilasasiakirjoja. Lainsäädännön uudistukset lääkityslistan osalta tehdään sote-tiedonhallintalainsäädännön hallituksen esityksen yhteydessä, mikä on tällä hetkellä lausunnolla. Keväällä tiivis yhteistyö virastojen kanssa jatkuu, ja maalishuhtikuussa on tarkoitus pitää myös uusi sidosryhmätilaisuus, edellinen pidettiin tammikuussa. Hallituksen esitys on etenemässä eduskuntaan syyskuussa.

Keskustelussa todettiin, että työpaketit ovat isoja kokonaisuuksia, ja asioiden toteuttaminen kerralla voi olla vaikeaa, siksi asioiden jakaminen osakokonaisuuksiin ja pidemmälle aikavälille on tärkeää.

4. Apteekkijaoksen ajankohtaiset, Anne Hautala, STM

- **Ajankohtaiset (liite 4):**

Apteekkijaos on kokoontunut kerran tämän vuoden aikana, seuraava kokous on ensi viikolla. Selvitystyön aikataulutusta on pohdittu vuodelle 2022. Nykytilan kuvausten osalta ollaan pitkällä, haasteita ja kehittämisehdotuksia pohditaan tällä hetkellä apteekkijaoksessa ja sen alaryhmissä. Seuraava sidosryhmätilaisuus on suunnitteilla apteekkien omistajuuteen liittyen. Apteekkijaoksen oman selvityksen lisäksi teetetään kaksi selvitystä liittyen apteekkijärjestelmiin Euroopassa ja avohuollon apteekkien lääkeneuvonnan sisältökokonaisuuksiin. Niiden on määrä valmistua elokuussa. Teetetävät selvitykset katsottiin keskustelussa aiheiltaan odotetuiksi ja ne tulevat tarpeeseen.

- **Alaryhmien tilanne**

Vähittäisjakelun tavoitteet ja tehtävät – alaryhmällä sekä etäasiointi ja apteekkien verkkopalvelu –alaryhmällä työt ovat edenneet pitkälle. Talousalaryhmässä pohditaan seuraavaksi apteekin eri omistajuusmalleja. Keskustelussa nousi esiin muutokset verotukseen ja niitä mietitäänkin osana yhtiömuotojen arviointia.

5. Muut asiat

Puheenjohtaja toi tietoon, että Kansallinen lääkekehityskeskus Oy perustettiin 4.2.2022. Todettiin että seuraava kokous on maaliskuun 31. päivä.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.27.

LIITTEET

Liite 1. Ohjaus- ja rahoitusjaoksen tilannekatsaus

Liite 2. Lääkehoidon tiedonhallinnan jaoksen tilannekatsaus – työpaketit 1-3

Liite 3. Lääkityslistan lainsäädäntötyö

Liite 4. Ajankohtaista apteekkijaoksesta